

Жулінська Майя Олександрівна

ORCID: 0000-0001-9110-649X

Кандидат філологічних наук, доцент

Доцент кафедри іноземних мов та перекладу

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ДИНАМІКА АНГЛОМОВНОГО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Штучний інтелект сьогодні виступає каталізатором системних змін, охоплюючи практично всі системи функціонування сучасної цивілізації. Стрімка інтеграція інтелектуальних систем у ключові сфери життєдіяльності зумовлює докорінну трансформацію соціальних і технологічних процесів.

Мова змінюється так само швидко, як і технології, і багато з термінів, пов'язаних з ШІ, чудово описують нові реалії нашого життя в епоху алгоритмів.

Метою дослідження є виявлення та систематизація нових лексичних одиниць, що виникли в англійській мові під впливом стрімкого розвитку технологій штучного інтелекту, а також аналіз їхнього семантичного наповнення та розподіл за тематичними сферами.

Матеріалом дослідження слугували неологізми, дібрані методом суцільної вибірки з Кембридзького словника англійської мови за період з 2019 по 2026 роки.

Розглянемо класифікацію термінів, пов'язаних із ШІ.

I. Технології. Неологізми даної групи відображають перехід від штучного інтелекту як «інструменту для створення контенту» до штучного інтелекту як «автономного суб'єкта та інфраструктури». Приклади: *artificial superintelligence* – ШІ, що значно перевершує людський інтелект у всьому; *XAI* – ШІ, що пояснює власні процеси у зрозумілій для людей формі; *agentic AI* – ШІ, здатний діяти самостійно без постійних підказок; *neocloud* – стартап, що спеціалізується на хмарних обчисленнях на базі ШІ.

Таким чином, всі ці терміни описують системи, які стають менш залежними від людини, тобто характеризують ШІ як високотехнологічну вертикаль, що прагне до повної автономії, але водночас змушена адаптуватися до людських потреб.

II. Інтернет-культура. Лексичні новоутворення цієї групи характеризують перехід від стадії захоплення можливостями ШІ до стадії критичного осмислення та відторгнення його найбільш штучних проявів. Приклади: *boomerslop* – низькоякісний контент, згенерований ШІ для старшого покоління; *clanker* – зневажлива назва для будь-якого робота чи ШІ-бота; *chatfishing* – використання ШІ для написання повідомлень у додатках для знайомств; *glazing* – схильність ШІ до надмірних компліментів користувачу; *meta face* – трендове обличчя, оброблене ШІ, що виглядає нереалістично.

Як бачимо, неологізми цієї групи відображають скептицизм, іронію та певну втому користувачів від засилля генеративних технологій.

III. Бізнес / Економіка. Неологізми даної групи ілюструють перехід від традиційної економіки до економіки ШІ: увага зміщується з того, що користувач шукає сам, на те, що алгоритм вирішує за нього. *Intention economy* – система, де ШІ передбачає ваші бажання для реклами; *vibe revenue* – інвестиції в ШІ-компанії через загальний ажіотаж, а не прибуток; *bragawatts* – хвастоці ШІ-компаній грандіозними проектами, що не реалізуються; *AEO* – оптимізація контенту для того, щоб ШІ міг дати пряму відповідь; *aidbot* – програма для швидкої логістики допомоги людям; *GEO* – створення контенту, який ШІ-пошуковики легше «розуміють».

Як бачимо, ця класифікація демонструє, що ШІ перестав бути суто технічним терміном і став культурним та економічним феноменом.

1. A blog from Cambridge Dictionary. Category: New Words. URL: <https://dictionaryblog.cambridge.org/category/new-words/> (дата звернення: 5.03.2026)